

Tillaga

Viðtakandi: Stjórn SSH

Efni: Tillaga til stjórnar SSH vegna gjaldskrár akstursþjónustu fatlaðs fólks

Dags: 2. apríl 2024

Málsnúmer: 202404060/-SF

Sendandi: Stjórn Pant akstursþjónustu

Tillaga:

Lagt er til að stjórn SSH samþykki að vísa tillögu stjórnar Pant um breytingu á gjaldskrár sveitarfélaganna á höfuðborgarsvæðinu um akstursþjónustu fatlaðs fólks til aðildarsveitarfélaga akstursþjónustunnar til samþykktar. Einnig er lagt til að breyta sameiginlegum reglum sveitarfélaganna Reykjavíkur, Garðabæjar, Mosfellsbæjar og Seltjarnarness um akstursþjónustu fatlaðs fólks að því leyti er snýr að gjaldi. Tillagan er til samræmis við álit umboðsmanns Alþingis sem komst að þeirri niðurstöðu að Reykjavíkurborg bæri að bjóða upp á gjaldskrá sambærilega og gjaldskrá í almenningssamgöngur. Líklegt er að tillagan muni leiða til tekjulækkunar upp á um 50 m.kr. á árinu 2024 fyrir þau sveitarfélög sem eru aðilar að sameiginlegri akstursþjónustu.

Greinargerð:

Í álit umboðsmanns Alþingis nr. 11617/2022 komst umboðsmaður að þeirri niðurstöðu að í gjaldskrá Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks hefði ekki verið tryggt með fullnægjandi hætti að gjald fyrir þjónustuna væri sambærilegt gjaldi fyrir almenningssamgöngur á höfuðborgarsvæðinu og því ekki í samræmi við lög. Í 29. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 kemur fram gjaldtökuheimild til sveitarfélaga vegna þjónustunnar, en segir þar að gjaldið skuli vera „sambærilegt“ gjaldi fyrir almenningssamgöngur á svæðinu. Í reglum um sameiginlega akstursþjónustu fatlaðs fólks á höfuðborgarsvæðinu frá árinu 2020 er gjald fyrir þjónustuna skilgreint á þann hátt að það skuli „taka mið af“ almenningssamgöngum og hefur gjaldskrá sveitarfélaganna verið með þeim hætti að notendur hafa greitt hálf tilmennnt fargjald í almenningssamgöngur en stakt fargjald öryrkja í Strætó er lægra en sem nemur hálfu almennu fargjaldi. Þá er að auki í boði fyrir fullorðna sem og fullorðna öryrkja að kaupa tímabilskort sem er hagkvæmt fyrir þá sem nota almenningssamgöngur að staðaldri. Slík tímabilskort hafa ekki verið í boði hjá akstursþjónustu fatlaðs fólks að undanskildum nemakortum (árskortum) sem flest sveitarfélög hafa boðið upp á og hafa verið á sama verði og önnur árskort nemenda í Strætó. Verðskrá Strætó 2024 má sjá hér fyrir neðan.

Stakir miðar

	VERÐ	AFSLÁTTUR
Fullorðnir	630 kr.	0%
Ungmennir, 12-17 ára	315 kr.	50%
Aldraðir, 67 ára og eldri	315 kr.	50%
Öryrkjar	189 kr.*	70%
Börn, 11 ára og yngri	0 kr.	100%

Árskort

	VERÐ	AFSLÁTTUR
Fullorðnir	104.000 kr.	0%
Ungmenn, 12-17 ára	52.000 kr.	50%
Aldraðir, 67 ára og eldri	52.000 kr.	50%
Nemar, 18 ára og eldri	52.000 kr.	50%
Öryrkjar	31.200 kr.	70%
Börn, 11 ára og yngri	0 kr.	100%

Skólaakstur grunnskólabarna í akstursþjónustu fatlaðs fólks er gjaldfrjáls gagnvart notendum sem og akstur barna á aldrinum 6-11 ára. Þrátt fyrir að gert sé ráð fyrir gjaldtöku ferða utan skólaaksturs fyrir grunnskólabörn 12 ára og eldri hefur ekki verið innheimt gjald vegna þeirra ferða af hálfu Pant. Með breytingum væri lagt til að gjald yrði innheimt af þeim börnum, til samræmis við að börn á sama aldri í almenningssamgöngum eru gjaldskyld.

Samkvæmt sameiginlegum reglum um akstursþjónustu hefur verið tekið hærra gjald fyrir þær ferðir sem hafa verið pantaðar með skömmum fyrirvara hjá Pant til að tryggja hagkvæmni og betri nýtingu bíla en með breytingum er lagt til að hærra gjald verði afnumið en bent verði á það til notenda að ekki sé hægt að tryggja að koma til móts við óskir séu ferðir pantaðar samdægurs.

Samkvæmt 16. gr. sameiginlegra reglna um akstursþjónustu þurfa breytingar á reglunum að fara fyrir sveitarstjórnir til samþykktar.

Eru því hér með lagðar til eftirfarandi breytingar:

- Að sameiginlegum reglum um akstursþjónustu verði breytt til samræmis við Fylgiskjal 1.
- Að ný gjaldskrá vegna akstursþjónustu fatlaðs fólks breytist á þann hátt að stakt fargjald verði hið sama og stakt fargjald fyrir öryrkja hjá Strætó, óháð því hvort um er að ræða ferð pantaða með löngum eða skömmum fyrirvara.
- Að boðið verði upp á tímabilskort (árskort) fyrir þá notendur sem það kjósa og skal verð fyrir það vera sambærilegt árskortu fyrir öryrkja hjá Strætó.
- Að akstur fatlaðra leikskólabarna verði gjaldfrjáls. Akstur barna 6-11 ára verður áfram gjaldfrjáls.
- Að fötluð börn 12-17 ára munu eiga kost á að greiða gjald sambærilegt öryrkjagjaldi fyrir þær ferðir sem falla ekki undir grunnskólaakstur.
- Að nemakort fatlaðra nemenda í framhalds- og háskólum verði sambærilegt árskortu öryrkja.

Til samræmis við framangreindar tillögur myndi ný gjaldskrá akstursþjónustu fatlaðs fólks verða á þennan hátt:

Stakar ferðir

Grunnskólaakstur	0 kr.
Börn 0-11 ára	0 kr.
Börn 12-17 ára	189 kr.
Fullorðir	189 kr.

Árskort

Börn 0-11 ára	0 kr.
Börn 12-17 ára	31.200 kr.
Nemakort 18 ára og eldri	31.200 kr.
Fullorðir	31.200 kr.

Frækari sundurgreiningu á mögulegum breytingum á tekjum sveitarfélaganna á ársgrundvelli má sjá hér að neðan en gert er ráð fyrir tekjulækkun upp á rúmlega 50 m.kr. fyrir sveitarfélögin á ári.

	Garðabær	Mosfellsbær	Reykjavík	Seltjarnarnes
Fargjöld 2023	4.028.000	6.412.666	70.675.221	1.136.510
Breytt gjaldskrá	1.670.364	2.228.988	21.136.440	382.962
Mismununur	-2.357.636	-4.183.678	-49.538.781	-753.548

Er þess því óskað að tillaga að breyttum sameiginlegum reglum og breyttri gjaldskrá verði send sveitarfélögunum til meðferðar og samþykktar.

Einnig er lagt til að samhliða verði sett af stað vinna við að skoða rétt notenda akstursþjónustu til endurgreiðslu vegna breytinga á gjaldskrá á þeim grunni að sveitarfélögin höfðu ekki lagalega heimild til þeirrar gjaldtöku sem framkvæmd var.

Virðingarfyllt,

stjórn Pant akstursþjónustu

Agnes Sif Andrésdóttir, Jóhannes Svavar Rúnarsson, Lúðvík Hjalti Jónsson, Sigurbjörg Fjölisdóttir og Þórdís Linda Guðmundsdóttir

Fylgiskjöl:

1. Tillaga að breytingum á sameiginlegum reglum um akstursþjónustu fatlaðs fólks.